

оценка, именно на въпроса за ценитѣ на нашитѣ износни произведения. По такъвъ начинъ ще се отстранятъ много заблуди и излишни спорове. Ако приемемъ, че до около срѣдата на 1936 год., свободнитѣ пазари бѣха една преобладаваща пазарна форма на континента и извънъ него и че тѣ създаваха конкурентни цени на базата на търсенето и предлагането, трѣбва неминуемо да се съгласимъ, че до този периодъ едва ли би могло да се направи нѣщо отъ официално мѣсто за образуването на външнитѣ продажни цени. Единствената възможна сфера на влияние бѣ тогава областта на производството. Въ тази областъ, обаче, възможноститѣ сж както е известно, ограничени по размѣръ и по време. За земеделското производство, това важи още повече. Класически примѣръ въ това отношение ще остане катастрофалното спадане на ценитѣ на зърненитѣ храни презъ втората половина на кризата отъ 1929—1934 год. Тогавање не само, че стояхме безпомощни предъ това „бедствие отъ вънъ“, но се убедихме, че не бѣхме подготвени достатъчно да посрѣщнемъ това зло. Примѣритѣ на „свободнитѣ пазари“ по това време за нашето грозде, което трѣбваше да отбива конкуренция и да бжде закупвано на консигнация, търпейки значителна авария, наистина сж знаменателни. Трѣбва да признаемъ, че при такава една пазарна постановка, ние бѣхме безпомощни. Насъ ни оставаха само две възможности: или да отпочнемъ една незабавна трансформация, съ тенденция къмъ интензивирание или да се включимъ въ една друга пазарна система. И ние започнахме една трансформация, която отчасти включихме въ пазарната система на срѣдна Европа. Това е действителното положение и обективната преценка.

Що се отнася до реализиранитѣ твърди цени за нашитѣ произведения на нѣкои срѣдно-европейски пазари съ централно закупване отъ 1937 год. насамъ (плодове, зеленчуци, яйца, тютюнъ, пулпове и др.), неоспоримо е, че въ много отношения тази система ни даде, поне за главнитѣ ни артикули, много по-благоприятни условия, които могатъ да се формулиратъ така: 1) сигуренъ пласментъ и